



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 206/03-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. septembra 2003 predbežne prerokoval sťažnosť J. Z., bytom M., vo veci porušenia základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu v Michalovciach v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 1360/95 v spojení s odvolacím konaním vedeným na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 14 Co 160/00 a dovolacím konaním vedeným na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 1 Cdo 16/02, ako aj postupom Obvodného oddelenia Policajného zboru v Michalovciach vo veci vedenej pod sp. zn. ČVS-P: PZ-1302/1994, Okresného úradu v Michalovciach, odboru všeobecnej vnútornej správy, vo veci vedenej pod sp. zn. 2000/01599 a Okresného úradu v Michalovciach, odboru požiarnej ochrany, vo veci vedenej pod sp. zn. 2000/00095-002 a takto

### **r o z h o d o l :**

1. Sťažnosť J. Z., ktorou namieta porušenie svojich základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky listom Okresného úradu v Michalovciach, odboru požiarnej ochrany, sp. zn. 2000/00095-002, listom Okresného úradu v Michalovciach, odboru všeobecnej vnútornej správy, sp. zn. 2000/01599 a rozsudkom Okresného súdu v Michalovciach sp. zn. 13 C 1360/95 z 25. júla 2000 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 14 Co 160/00 z 20. februára 2001, ktorý nadobudol právoplatnosť 18. apríla 2001, o d m i e t a ako oneskorene podanú.

2. Sťažnosť J. Z. vo zvyšnej časti o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. mája 2003 (doplnená podaním z 3. júna 2003) doručená sťažnosť J. Z., bytom M. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci porušenia základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu v Michalovciach (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 1360/95 v spojení s odvolacím konaním vedeným na Krajskom súde v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 14 Co 160/00 a dovolacím konaním vedeným na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) pod sp. zn. 1 Cdo 16/02, ako aj postupom Obvodného oddelenia Policajného zboru v Michalovciach (ďalej len „policajný orgán“) vo veci vedenej pod sp. zn. ČVS-P: PZ-1302/1994, Okresného úradu v Michalovciach (ďalej len „okresný úrad“), odboru všeobecnej vnútornej správy, vo veci vedenej pod sp. zn. 2000/01599 a okresného úradu, odboru požiarnej ochrany, vo veci vedenej pod sp. zn. 2000/00095-002.

Na výzvu ústavného súdu na odstránenie nedostatkov podania sťažovateľ listom z 3. júna 2003 vytýkané nedostatky neodstránil a požiadal o ustanovenie právneho zástupcu na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom. Sťažovateľ žiadal:

„1. zrušiť právoplatné rozhodnutie súdu ako protiústavné a nezákonné,

2. priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie za dobu od podania trestného oznámenia v roku 1994 až ku dňu rozhodnutia za nečinnosť súdu a orgánov činných v trestnej, resp. priestupkovej veci a za zavinenie premlčania trestného stíhania konkrétnej osoby/osôb.“

Podanie sťažnosti sťažovateľ odôvodnil nasledovne:

„Sťažnosť bola podaná fyzickou osobou v zmysle ust. § 49 a nasl. zákona č. 124/2002 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o Ústavnom súde SR, z týchto dôvodov: Neznalosť práva neospravedlňuje nielen mňa. Súdny spor som prehral, lebo

nie som právnik, ja som nevedel, že na podanie žaloby nie som legitimovaný! Preto, že v čase podania žaloby bol vlastníkom automobilu niekto iný. Môj právny zástupca ... ma v priebehu konania o tom neupovedomil. Postup orgánov činných v trestnom konaní nebol so znalosťou veci.“

Ústavný súd si vyžiadal na vec sa vzťahujúci súdny spis okresného súdu sp. zn. 13 C 1360/95 a príslušné administratívne spisy okresného úradu, z ktorých zistil:

#### A

- predmetom súdneho sporu bola žaloba o náhradu škody vzniknutej sťažovateľovi požiarom pri oprave strechy jeho garáže na v nej garážujúcom automobile;

- žaloba bola zamietnutá rozsudkom okresného súdu č. k. 13 C 1360/95-183 zo 17. decembra 1999 z dôvodu nedostatku aktívnej legitímácie sťažovateľa, lebo v čase vzniku škody tento nebol vlastníkom poškodeného osobného motorového vozidla, ale ním bola leasingová spoločnosť - Š. B., s. r. o.;

- krajský súd rozsudkom č. k. 14 Co 160/00-229 z 20. februára 2001 potvrdil prvostupňový rozsudok;

- vyššie uvedený rozsudok okresného súdu nadobudol právoplatnosť 18. apríla 2001;

- najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 Cdo 16/02 z 21. januára 2003 dovolanie sťažovateľa proti vyššie uvedenému rozsudku krajského súdu odmietol. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 6. marca 2003.

#### B

- policajný orgán listom č. k. ČVS-P: PZ-1302/1994 z 23. októbra 1994 sťažovateľovi oznámil, že jeho oznámenie zo 4. augusta 1994 o poškodení garáže a osobného motorového vozidla odstúpil na priestupkové konanie Obvodnému úradu v Michalovciach (ďalej len „obvodný úrad“);

- okresný úrad, odbor všeobecnej vnútornej správy, listom sp. zn. 2000/01599 z 27. januára 2000 (doručeným 2. februára 2000) sťažovateľovi na jeho žiadosť

zo 17. januára 2000 o doručenie konečného rozhodnutia v predmetnej priestupkovej veci oznámil, že bývalý obvodný úrad, právne oddelenie, listom sp. zn. P-14355/1994 z 23. novembra 1994 postúpilo predmetnú priestupkovú vec na priame vybavenie Okresnej správe Zboru požiarnej ochrany v Michalovciach ako vecne príslušnému orgánu. Z uvedeného dôvodu okresný úrad, odbor všeobecnej vnútornej správy, postúpil žiadosť sťažovateľa na priame vybavenie svojmu organizačnému útvaru - odboru požiarnej ochrany, o čom ho vyrozumel vyššie uvedeným listom;

- okresný úrad, odbor požiarnej ochrany, listom č. k. 2000/00095-002 zo 4. februára 2000 (doručeným 14. februára 2000) sťažovateľovi oznámil, že: „Vzhľadom k tomu, že Obvodný úrad Michalovce nebol vecne príslušný na konanie vo veci priestupku, postúpil dňa 28. 11. 1994 spisový materiál na Obvodnú správu Zboru požiarnej ochrany v Michalovciach, ktorá bola podľa §-u 28 zákona SNR č. 126/1985 Zb. o požiarnej ochrane v znení neskorších predpisov miestne a vecne príslušná na konanie vo veci priestupku. Obvodná správa Zboru požiarnej ochrany v Michalovciach po oboznámení sa s predloženým spisovým materiálom a dokumentáciou o požiari zistila, že požiar vznikol následkom činnosti pracovníkov firmy M. M. ... Nakoľko túto činnosť vykonávala firma (organizácia) a nie fyzická osoba (občan), Obvodná správa Zboru požiarnej ochrany nekvalifikovala tento prípad ako priestupok (priestupku sa môže dopustiť iba fyzická osoba - občan), a ako správny orgán konajúci vo veci, konanie zastavila. V danom prípade, podľa v tom čase platných právnych predpisov, došlo pri vykonávaní prác zo strany firmy M. k porušeniu povinností vyplývajúcich pre ňu z ustanovení § 22 ods. 1 vyhlášky Ministerstva vnútra SR číslo 446/1991 Zb., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona SNR o požiarnej ochrane“;

- prednosta okresného úradu listom sp. zn. 2000/08598 z 18. júla 2000 (doručeným 24. júla 2000) označeným ako „Návrh na predbežné prejednanie nároku škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu § 9 ods. 1 zák. č. 58/1969 Zb. - oznámenie“ sťažovateľovi oznámil, že: „V zmysle platnej právnej úpravy §-u 2 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v platnom znení subjektom priestupku môže byť len fyzická (nie právnická) osoba. Podľa ust. § 66 ods. 2 písm. a) cit. zákona bolo preto konanie v predmetnej veci odložené, nakoľko

došlé oznámenie nezdôvodňovalo začatie konania o priestupku alebo postúpenie veci podľa § 71. Týmto opatrením však nebolo dotknuté právo poškodenej strany domáhať sa svojho nároku na náhradu spôsobenej škody v občianskoprávnom súdnom konaní. V súvislosti s tým poukazujeme na skutočnosť, že v dôsledku odloženia veci nebolo možné, aby sa príslušný správny orgán zaoberal náhradou spôsobenej škody. Uložiť obvinenému v adhéznom konaní povinnosť nahradiť škodu možno len vtedy, keď rozhoduje o jeho vine z priestupku, ktorým túto škodu spôsobil ... Záverom možno konštatovať, že z dôvodu odloženia veci v danom prípade nebolo vydané rozhodnutie v merite veci, z toho dôvodu nemôže ísť o škodu, ktorá by vznikla nezákonným rozhodnutím v zmysle ust. § 9 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. ako to Vy navrhujete.“

## II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť

uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je tvrdené porušenie sťažovateľom označených základných práv, ku ktorému malo dôjsť postupom konania a rozhodnutiami v sťažnosti menovaných štátnych orgánov.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Ústavný súd zistil, že listom okresného úradu, odboru všeobecnej vnútornej správy, sp. zn. 2000/01599 zo 17. januára 2000 a listom okresného úradu, odboru požiarnej ochrany, sp. zn. 2000/00095, ktorý sťažovateľ prevzal 19. februára 2000 (podľa doručenky), mu bol oznámený spôsob šetrenia požiaru. Rozsudok okresného súdu č. k. 13 C 1360/95-185 z 25. júla 2000 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 14 Co 160/00 z 20. februára 2001 sa stal právoplatný 18. apríla 2001.

Ústavný súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach uviedol, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany ústavnosti (napr. III. ÚS 64/02).

Podstatou tvrdení sťažovateľa sú skutočnosti, od uplynutia ktorých už uplynula lehota ustanovená ako zákonná podmienka pre tento typ konania, preto bolo potrebné sťažnosť posúdiť ako podanú oneskorene.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 21/98) je ústavný súd oprávnený posúdiť prípadnú neústavnosť konania, resp. rozhodovania všeobecných súdov, t. j. či v konaní pred nimi nedošlo k porušeniu procesnoprávných princípov konania (čl. 46 až 50 ústavy). Takto vymedzená právomoc nemá za následok vznik oprávnenia hodnotiť právne názory všeobecných súdov, ku ktorému tieto dospeli na základe výkladu a uplatňovania zákonov.

Podľa právneho názoru vysloveného napr. v rozhodnutí ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 24/98 jedným z dôvodov odmietnutia návrhu je jeho zjavná neopodstatnenosť, ktorú možno vysloviť v prípade, ak ústavný súd nezistí priamu príčinnú súvislosť medzi postupom orgánu štátu a namietaným porušením základného práva. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu označeného základného práva, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti, prípadne z iných dôvodov (napr. I. ÚS 66/98).

Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na konanie (napr. I. ÚS 24/98, I. ÚS 66/98, II. ÚS 70/99).

V predmetnej veci najvyšší súd ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) pri skúmaní prípustnosti dovolania zistil (dospel k záveru), že dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, a preto ho odmietol. Dovolanie sťažovateľa podľa právneho názoru najvyššieho súdu nie je prípustné podľa § 238 ods. 1, 2 a 3 Občianskeho súdneho poriadku a neboli zistené ani dôvody prípustnosti uvedené v § 237 Občianskeho súdneho poriadku. Preto najvyšší súd dovolanie sťažovateľa ako neprípustné odmietol [§ 218 ods. 1 písm. c) v spojení s § 243b ods. 4 prvou vetou Občianskeho súdneho poriadku]. Dovolanie bolo najvyššiemu súdu predložené 30. septembra 2002 a rozhodnuté o ňom bolo 21. januára 2003. Tým, že najvyšší súd skúmal splnenie zákonom ustanovených podmienok prípustnosti konania o dovolaní, neporušil a ani nemohol porušiť sťažovateľom

označené základné právo (čl. 46 ods. 1 ústavy) a dobu necelých 4 mesiacov, v ktorej najvyšší súd rozhodol o dovolaní sťažovateľa, nepovažuje ústavný súd za lehotu spôsobujúcu porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Vzhľadom na citovanú konštantnú judikatúru ústavného súdu a vyššie uvedené dôvody ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Z vyššie uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Sťažovateľ v liste z 3. júna 2003 požiadal o ustanovenie právneho zástupcu, čo zdôvodnil svojou sociálnou situáciou a tým, že v okresoch Michalovce a Vranov nad Topľou sa mu nepodarilo zabezpečiť obhajcu.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti nepovažoval ústavný súd za dôvodné rozhodnúť o žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu na konanie pred ústavným súdom.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. septembra 2003